DOMSTOLENS DOM (FØRSTE AFDELING)
AF 22. MARTS 1979 [1]

A. P. Augustijn
mod Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Raad van State)

»Godstransport ad landevej«

Sag 145/78

Sammendrag

Transport — fælles politik — erhvervet med godstransport ad landevej — adgang til erhvervet — betingelse om faglig dygtighed — ikke-tidsbegrænset fritagelse — medlemsstaternes skøn

(Rådets direktiv 74/561, art. 4, stk. 2)

Artikel 4, stk. 2, i Rådets direktiv 74/561, som undtagelsesvis bemyndiger medlemsstaterne til i visse særlige begrundede tilfælde at indrømme en ikke-tidsbegrænset fritagelse for at opfylde betingelsen med hensyn til faglig dygtighed for videreførelsen af driften af en transportvirksomhed til de personer alene, som har mindst tre års erfaring med hensyn til den daglige ledelse af den pågældende virksomhed, omfatter ikke det tilfælde, hvor en person ikke har til hensigt at videreføre den samme virksomhed. Bestemmelsen skal imidlertid ikke fortolkes således, at den afskærer vedkommende myndigheder i medlemsstaterne fra at indtage det standpunkt, at de kan indrømme en ikke-tidsbegrænset fritagelse for betingelsen om faglig dygtighed til to selskabsindehavere, som begge har erhvervet mindst tre års praktisk erfaring med hensyn til den daglige ledelse af samme virksomhed, og som beslutter at videreføre denne virksomheds erhvervsudøvelse i to nye virksomheder.

I sag 145/78

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af Raad van State, Afdeling rechtspraak (domsafdelingen) for i den sag, der verserer for nævnte ret mellem

1 — Processprog: Nederlandsk.

A. P. AUGUSTIJN

og

STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT (statssekretæren for trafik, vandbygning og offentlige arbejder),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 74/561/EØF af 12. november 1974 om adgang til erhvervet med godstransport ad landevej i indenlandsk og international transport (EFT 308, s. 18),

afsiger

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af formanden for første afdeling J. Mertens de Wilmars, dommerne A. M. Donner og A. O'Keeffe,

generaladvokat: H. Mayras
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingerns forløb og de indlæg, der er indgivet i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

A — Rådets direktiv

Med henblik på en samordning af medlemsstaternes lovgivning på transportområdet udstedte Rådet den 12. november 1974 direktiv 74/561/EØF om adgang til erhvervet med godstransport ad landevej i indenlandsk og international transport.

Artikel 3, stk. 1, i Rådets direktiv bestemmer, at fysiske personer eller virksomheder, som ønsker at udøve erhverv med godstransport ad landevej, skal blandt andet opfylde betingelsen med hensyn til faglig dygtighed.

De kundskaber, som kræves for at opfylde denne betingelse, præciseres i et bilag til direktivet; hvorledes disse kundskaber kan erhverves, angives i artikel 3, stk. 4:

»enten ved deltagelse i kursus eller gennem praktisk erfaring i en transportvirksomhed, eller ved en kombination af de to systemer«.

I henhold til direktivets artikel 4, stk. 2, kan de kompetente myndigheder i medlemsstaterne »undtagelsesvis i visse særlige tilfælde« give en ikke-tidsbegrænset tilladelse til, at driften af transportvirksomheder videreføres af en person, dersom den pågældende har »mindst 3 års erfaring med hensyn til den daglige ledelse af den pågældende virksomhed«.

B — De pågældende nationale lovbestemmelser

Den nederlandske lov om fragtbilførsel (Wet Autovervoer Goederen — WAG) bestemmer i artikel 56, stk. 1, at der kun gives tilladelse til at udøve erhvervet med godstransport, såfremt blandt andet betingelsen om faglig dygtighed er opfyldt, men at ministeren i særlige tilfælde kan indrømme fritagelse herfra. Anordningen til gennemførelse af denne lov bestemmer i artikel 128, at der til opfyldelse af denne betingelse kræves besiddelse af et af ministeren godkendt fagligt bevis, samt attestation fra Rijksinspecteur for, at vedkommende mod vederlag har arbejdet i en godstransportvirksomhed i to år.

C — De faktiske omstændigheder

A. P. Augustijn driver sammen med sin broder interessentskabet »Gebroeders Augustin«, der har tilladelse til at udføre særtransporter med lastvogne. De to brødre ønsker at opløse dette selskab og fortsætte deres virksomhed i form af to særskilte selskaber.

For at kunne drive sin nye virksomhed ansøgte A. P. Augustijn ved skrivelse af 23. december 1976 om fritagelse for betingelsen om faglig dygtighed i WAG, artikel 56, stk. 1, sidste pkt.

Denne ansøgning blev afslået af statssekretæren for trafik ved afgørelse af 4. juli 1977 med den begrundelse, at selv om sagsøger havde tilstrækkelig erfaring med hensyn til varetransport, havde han ikke opnået denne i den virksomhed, der skal føres videre. I afgørelsen henvistes til artikel 56 i WAG samt bestemmelserne i ovennævnte rådsdirektiv.

D — Det præjudicielle spørgsmål

Ved mellemafgørelse af 7. juni 1978 har Raad van State, som pådømmer sagen, besluttet at udsætte denne og i medfør af EØF-traktatens artikel 177 at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Kan fritagelsen for kravet om faglig dygtighed, når der foreligger et særligt tilfælde efter artikel 4, stk. 2, i direktiv 74/561/EØF fra Rådet for De europæiske Fællesskaber af 12. november 1974 om adgang til erhvervet med godstransport, kun indrømmes, når den praktiske erhvervserfaring er erhvervet i en virk-

somhed, som videreføres samlet og med den samme retlige struktur, eller omfatter begrebet »videreførelse af virksomheden« i den i den nævnte bestemmelse forudsatte betydning også videreførelse af en eller flere separate dele af denne virksomhed?

Raad van State finder nemlig, at afgørelsen afhænger af, om sagsøgte i hovedsagen fortolker direktivets artikel 4, stk. 2, korrekt, når sagsøgte hævder, at det ikke er videreførelse af virksomheden, når en del af dennes virksomhed videreføres af den oprindelige virksomhed i det foreliggende tilfælde i et nyt selskab og med ny retlig struktur.

Afgørelsen fra Raad van State er indgået til Domstolen den 19. juni 1978.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse, og såfremt den nederlandske regering, som har indgivet skriftligt indlæg, ikke har indvendinger herimod, at henvise sagen til første afdeling. Den nederlandske regering har erklæret sig enig i sagens henvisning til første afdeling.

II — Sammendrag af de skriftlige indlæg indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen

A — Indlæg fra A. P. Augustijn

Med hensyn til de faktiske omstændigheder har Augustijn oplyst, at han har arbejdet i over tredive år som medindehaver i den transportvirksomhed, som oprindeligt blev ledet af hans fader, og at hans broder, da den nederlandske lovgivning stillede betingelser om faglig dygtighed, opnåede fritagelse som den ældste og efter ansøgning.

I de skriftlige indlæg for Raad van State, som A. P. Augustijn også har fremsendt til Domstolen, fremføres følgende anbringender:

— en ansøgning om fritagelse, der er indgivet den 22. december 1976, bør ikke afgøres efter et rådsdirektiv, som er trådt i kraft den 1. januar 1977;

— selv om direktivet skulle være anvendeligt, er der tale om videreførelse af en virksomhed, idet de to indehavere hver især overtager en del af det tidligere fælles selskab; alene virksomhedens juridiske karakter ændres;

— i hvert fald foreligger der et »særskilt tilfælde«, som anført i såvel WAG som i direktivet.

B — Den nederlandske regerings indlæg

Artikel 4, stk. 2, i Rådets direktiv indebærer ifølge den nederlandske regering, at fritagelsen kun kan vedrøre den virksomhed, hvor den faglige dygtighed ikke længere foreligger, og den erfaring, som er opnået i virksomheden.

Ifølge den nederlandske regering må der sondres mellem to tilfælde:

— Når en virksomheds retlige struktur ændres, mens dens arbejde videreføres, kan udøvelsen af dens arbejde under den nye struktur betragtes som en videreførelse af driften af den tidligere virksomhed;

— men når som her virksomheden ophører med at eksistere, og der oprettes to nye selskaber, mens driften af den tidligere ophører, kan der ikke være tale om en videreførelse af denne virksomhed i to separate dele.

C — *Indlæg fra Kommissionen for De europæiske Fællesskaber*

Ifølge Kommissionen er det væsentlige i den foreliggende sag, at der kan dokumenteres en sådan praktisk erfaring i en transportvirksomhed, som svarer til et virkeligt fagkundskab. Betegnelsen eller den juridiske struktur af den virksomhed, som helt eller delvis udfører samme arbejde som vedkommende virksomhed, hvor den praktiske erfaring er opnået, er ikke i sig selv afgørende.

Kommissionen mener derfor, at den i direktivet indeholdte særlige fritagelse for betingelsen om faglig dygtighed kan gives i et særligt tilfælde, når driften af virksomheden ikke videreføres fuldt ud eller med samme juridiske struktur.

I retsmødet den 18. januar 1979 har EF-Kommissionen, repræsenteret af sin juridiske konsulent R. Bayens som befuldmægtiget, afgivet mundtlige indlæg.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 15. februar 1979.

Præmisser

1 Ved mellemafgørelse af 7. juni 1978, indgået til Domstolen den 19. juni s.å., har Nederlandenes Raad van State, Afdeling rechtspraak (domsafdelingen) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 74/561/EØF af 12. november 1974 om adgang til erhvervet med godstransport ad landevej i indenlandsk og international transport (EFT L 308, s. 18);

2 dette spørgsmål er rejst under en retssag vedrørende et afslag fra statssekretæren for trafik på den ansøgning, som sagsøger i hovedsagen havde indgivet den 23. december 1976 om fritagelse for betingelsen om faglig dygtighed i artikel 56, stk. 1, sidste pkt., i den nederlandske lov om fragtbilkørsel (Wet Autovervoer Goederern — WAG);

afslaget blev begrundet med, at sagsøger, selv om han havde tilstrækkeligt kendskab til godstransport, ikke havde opnået dette kendskab i den virksomhed, som skulle videreføres;

3 det fremgår herved af sagsakterne, at sagsøgeren og dennes broder, som sammen driver et interessentskab med tilladelse til at udføre særtransport med lastvogn, ønskede at opløse dette selskab og fortsætte deres arbejde i to adskilte nyoprettede selskaber.

4 Statssekretæren anvendte artikel 56, stk. 1, i ovennævnte lov, hvorefter der kun gives tilladelse til at udøve erhvervet med godstransport, såfremt blandt andet betingelsen om faglig dygtighed er opfyldt, hvilken betingelse ministeren dog i særlige tilfælde kan indrømme fritagelse for;

anordningen til gennemførelse af denne lov bestemmer, at der til opfyldelse af betingelsen om faglig dygtighed kræves besiddelse af et af ministeren godkendt fagligt bevis samt attestation fra Rijksinspecteur for, at vedkommende mod vederlag har arbejdet i en godstransportvirksomhed i to år.

5 Rådets direktiv 74/561/EØF bestemmer i artikel 3, stk. 1, at fysiske personer eller virksomheder, som ønsker at udøve erhverv med godstransport ad landevej blandt andet skal opfylde betingelsen med hensyn til faglig dygtighed;

de kundskaber, som kræves for at opfylde denne betingelse, angives nærmere i bilaget til direktivet;

disse kundskaber erhverves, som anført i direktivets artikel 3, stk. 4, enten ved deltagelse i kursus eller gennem praktisk erfaring i en transportvirksomhed eller ved en kombination af de to systemer;

i henhold til direktivets artikel 4, stk. 2, kan myndighederne i medlemsstaterne undtagelsesvis i visse særlige tilfælde give en ikke-tidsbegrænset tilladelse til, at driften af en virksomhed videreføres af en person, der ikke opfylder betingelsen med hensyn til faglig dygtighed, men har »mindst 3 års erfaring med hensyn til den daglige ledelse af den pågældende virksomhed«.

6 Raad van State har forelagt følgende spørgsmål:

»Kan fritagelsen for kravet om faglig dygtighed, når der foreligger et særligt tilfælde efter artikel 4, stk. 2, i direktiv 74/561/EØF fra Rådet for De europæiske Fællesskaber af 12. november 1974 om adgang til erhvervet med godstransport ad landevej i indenlandsk og international transport, kun indrømmes, når den praktiske erhvervserfaring er erhvervet i en virksomhed, som videreføres samlet og med den samme retlige struktur, eller omfatter begrebet videreførelse af virksomheden i den i den nævnte bestemmelse forudsatte betydning også videreførelse af en eller flere separate dele af denne virksomhed?«

7 Artikel 4, stk. 1, omhandler de betingelser, der skal være opfyldt for, at en person, som ikke opfylder betingelsen om faglig dygtighed, kan få en midlertidig og tidsbegrænset tilladelse til at videreføre en transportvirksomhed i tilfælde af den persons død eller uarbejdsdygtighed, som opfyldte betingelserne med hensyn til faglig dygtighed i artikel 3;

8 samme artikel 4, stk. 2, omhandler forudsætningen for, at en person, der ikke opfylder betingelsen om faglig dygtighed, kan få en ikke-tidsbegrænset tilladelse til i tilsvarende tilfælde at videreføre en transportvirksomhed, nemlig, at den pågældende har mindst 3 års praktisk erfaring med hensyn til den daglige ledelse af den pågældende virksomhed;

artikel 4, stk. 2, som undtagelsesvis bemyndiger medlemsstaterne til i visse særlige begrundede tilfælde at indrømme en ikke-tidsbegrænset fritagelse for at opfylde betingelsen med hensyn til faglig dygtighed for videreførelsen af driften af en transportvirksomhed til de personer alene, som har mindst 3 års erfaring med hensyn til den daglige ledelse af den pågældende virksomhed, omfatter ikke det tilfælde, hvor en person ikke har til hensigt at videreføre den samme virksomhed;

9 bestemmelsen skal imidlertid ikke fortolkes således, at den afskærer vedkommende myndigheder i medlemsstaterne fra at indtage det standpunkt, at de kan indrømme en ikke-tidsbegrænset fritagelse for betingelsen om faglig dygtighed til to selskabsindehavere, som begge har erhvervet mindst 3 års praktisk erfaring med hensyn til den daglige ledelse af samme virksomhed,

og som beslutter at videreføre denne virksomheds erhvervsudøvelse i to nye virksomheder.

Vedrørende sagsomkostningerne

De udgifter, der er afholdt af den nederlandske regering og af EF-Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres, og da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (første afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Raad van State ved mellemafgørelse af 13. juni 1978, for ret:

Artikel 4, stk. 2, i Rådets direktiv 74/561/EØF skal ikke fortolkes således, at den afskærer vedkommende myndigheder i medlemsstaterne fra at indtage det standpunkt, at de kan indrømme en ikke-tidsbegrænset fritagelse for betingelsen om faglig dygtighed til to selskabsindehavere, som begge har erhvervet mindst 3 års erfaring med hensyn til den daglige ledelse af samme virksomhed, og som beslutter at videreføre denne virksomheds erhvervsudøvelse i to nye virksomheder.

Mertens de Wilmars Donner O'Keeffe

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 22. marts 1979.

A. Van Houtte
Justitssekretær

J. Mertens de Wilmars
Formand for første afdeling